

Lyhyesti

VATT täytti 10 vuotta

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus juhli 10-vuotista taivaltaan lokakuussa Finlandia-talolla. Laitos syntyi vuonna 1990, kun parikymmentä vuotta aikaisemmin perustetut Taloudellinen suunnittelukeskus (TASKU) ja valtiovarainministeriön suunnittelusihteeristö (SUSI) yhdistettiin. Sitä ennen oli harjoiteltu yhteiseloa puoli vuotta saman katon alla Valtioneuvoston linnassa.

Kun uudelle laitokselle haettiin nimeä, ehdolla oli mm. Julkisen talouden tutkimuslaitos. Vielä nykyisen nimen löydyttyäkin kesti hetken ennen kuin VATT-lyhenne vakiintui käyttöön. Esimerkiksi Kansantaloudellisen aikakauskirjan numerossa 3/1990 laitoksesta käytettiin lyhennettä VATTU.

Laitoksen ylijohtajana toimii edelleen jo perustamisvaiheessa valittu *Reino Hjerpppe*. Vuosina 1990–1991 sekä vuosina 1994–1996 hänen ollessaan virkavapaalla vs. ylijohtajana toimi tutkimusjohtaja *Seppo Leppänen*. Vuoteen 1996 saakka TASKU ja sittemmin VATT olivat toimineet myös talousneuvoston sihteeristöinä, pääsihteerinä laitoksen johtaja. Hjerppen palatua takaisin ylijohtajan virkaan Seppo Leppänen siirtyi Valtioneuvoston kanslian yhteyteen siirretyn talousneuvoston sihteeristön päätoimiseksi pääsihteeriksi.

VATTin johtokunnan puheenjohtaja on valtiovarainministeriön alivaltiosihteeriksi *Johnny Åkerholm*. Muita johtokunnan jäseniä ovat lisäksi ylijohtaja *Reino Hjerpppe*, STM:n erikois-

tutkija *Carin Lidqvist-Virtanen*, Suomen Pankin johtokunnan neuvonantaja *Antti Suvanto*, valtiovarainministeriön hallitusneuvos *Kirsi Sepälä*, vanhempi budjettisihteeriksi *Päivi Valkama*, kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö *Erkki Virtanen* sekä henkilöstön edustajana erikoistutkija *Esko Mustonen*. Ensimmäisinä vuosina VATTilla oli myös tutkimusneuvosto, johon kuului mm. korkeakoulujen edustajia.

VATT määrittellään »taloudellisen tutkimuksen asiantuntijayksiköksi, joka tuottaa tutkimustietoa talouspoliittisen päätöksenteon ja sen vaihtoehtoja koskevan keskustelun tueksi». VATT ei esimerkiksi laadi suhdanne-ennusteita, vaan sen tutkimustoiminnan painopistealueita ovat kansantalouden pitkän aikavälin rakennekysymykset ja etenkin julkisen talouden toiminta. Vuosien 2000–2002 tutkimusohjelma on nimeltään »Julkisen talous globalisoituvassa maailmantaloudessa». Siinä analysoidaan julkisen menotalouden ja verotuksen sekä sääntelyn vaikutuksia taloudelliseen kasvuun, tehokkuuteen ja hyvinvointiin.

Laitoksella on neljä tutkimusaluetta, joiden johtajat on mainittu suluissa:

Tutkimusalue I: Verotus, sosiaaliturva ja työmarkkinat (tutkimusjohtaja *Seija Ilmakunnas*)

Tutkimusalue II: Julkinen talous, yritykset ja integraatio (tutkimusjohtaja, 1.1.2001 alkaen tutkimusprofessori, *Jaakko Kiander*)

Tutkimusalue III: Infrastruktuurit ja ympäristö (tutkimusjohtaja *Esko Niskanen*)

Tutkimusalue IV: Hyvinvointivaltion palvelurakenne ja aluekehitys (vt. tutkimusjohtaja *Kalevi Luoma*, 1.1.2001 alkaen tutkimusjohtaja *Aki Kangasharju*)

VATT on valtiovarainministeriön alainen laitos ja merkittävä osa laitoksen rahoituksesta tulee valtion budjetista. Keskeisiä asiakasorganisaatioita ovat valtiovarainministeriön lisäksi muut ministeriöt sekä valtioneuvoston kanslia. Laitoksen tutkijoita on käytetty runsaasti asiantuntijoina erilaisissa työryhmissä ja komiteoissa. Monet heistä osallistuvat myös valtiovarainministeriön keskipitkän aikavälin toimintasuunnitelman laadintaan sekä muuhun talouspolitiikan valmistelutyöhön. VATTin henkilökunnan lukumäärä on noin 55 henkeä.

VATT laati 1990-luvun alussa paljon kohua herättäneen arvion Suomen EU-jäsenyyden kansantaloudellisista vaikutuksista. Tulonsiirtojen ja verotuksen analyysissä käytettyä TUJAMallia hyödynnettiin 1980- ja 1990-lukujen vaihteen suuren verouudistuksen valmistelussa. Laitos on myös kehittänyt yhtenäisen mittaustavan valtion tukipolitiikan vaikutusten arviointia varten. Suomen verojärjestelmän analysoimiseksi on kehitetty verotukiraportti, jota on julkaistu säännöllisesti valtion talousarvion liitteenä. Julkisten palvelujen tehokkuusmittauksissa ja ns. DEA-menetelmän soveltamisessa laitos on ollut uranuurtaja Suomessa. Ensimmäinen kokonaiskatsaus ympäristöpolitiikan ta-

loudellisiin ohjauskeinoihin luotiin VATTin johdolla ympäristötalouskomiteassa 1990-luvun alussa. Työmarkkinatutkimuksessa laitos on selvittänyt erityisesti julkisen vallan toimenpiteiden työllisyysvaikutuksia. VATTissa on kehitetty myös työvoimavirtamalli, jonka avulla voidaan analysoida erilaisten poliittisten vaihtoehtojen vaikutuksia työllisyyteen ja työttömyyteen. Parhaillaan VATT luo yhdessä VTT:n kanssa menetelmiä, joilla tutkitaan Kioton pöytäkirjan edellyttämien ja ilmaston parantamiseen tähtäävien toimien kansantaloudellisia vaikutuksia.

Vuonna 1999 käynnistyi VATTin strategian uudistamistyö. Vuosikertomuksen mukaan siinä käytettiin ns. tasapainoisen onnistumisen metodologiaa (Balanced Scorecard). Toiminnan vahvuuksista ja heikkouksista tehtiin ns. SWOT-analyysi, jota hyväksikäyttäen laitokselle luotiin mm. seuraava Visio 2000+. Sen mukaan VATT

- on kansainvälisesti arvostettu julkisen talouden tutkimuslaitos
- tutkii keskeisiä politiikkakysymyksiä päätöksentekoa ja kansalaisia varten
- on riippumaton ja luotettava asiantuntija
- on aktiivinen, innovatiivinen ja verkostoitunut tiedon tuottaja
- on modernisti johdettu ja kehittävä työyhteisö.

Kielitoimiston suosituksia

Talousteksteissä esiintyy paljon lyhenteitä ja käsitteitä, joiden oikeinkirjoitus aiheuttaa jatkuvasti päänvaivaa. Tähän on koottu eräitä kielitoimiston suosituksia oikeasta kirjoitusasusta.

Lisää tietoja on saatavissa Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kotisivuilta osoitteesta www.domlang.fi. Kielitoimisto neuvoo myös puhelimitse arkisin klo 9–14 p. 09-7014991.

lyhenteistä:

Ecofin, ECOFIN (molemmat oikein)

Emu tai EMU (molemmat oikein)

BKT (suositellaan kirjoitettavaksi isoin kirjaimin, vaikka muoto bkt onkin yleistyessä)
euro

Vakiintuneet ja suomalaisten sanojen hahmoiset alkuaan isokirjaimiset lyhenteet voidaan myös kirjoittaa tavallisten nimien tapaan isolla alkukirjaimella, muuten pienin kirjaimin, vrt. Nato, Sitra; euro ei ole varsinaisesti lyhenne, vaan valuutan nimi – ei kuitenkaan erisnimi, joten se kirjoitetaan pienellä alkukirjaimella, vrt. markka, dollari.

Ecofinin, ECOFINin

Emun, Emulle, EMUn, EMUlle

euron, eurolle

EU:n, EU:lle

EKP:n, EKP:lle

SAK:n, SAK:lle

BKT:n

Lyhenteet taivutetaan ilman kaksoispistettä silloin, kun lyhenne äännetään sanana. Kaksoispistettä käytetään taivutuspuhteen edellä silloin, kun lyhenne äännetään kirjaimittain.

Emu-alue, Emu-aika, EMU-alue, EMU-aika

EU-maat

Ecofin-neuvosto, ECOFIN-neuvosto

euroalue, euroaika, euromaat

eurooppaministeri, eurooppayhtiö, eurooppaioikeus

heliborkorko, euriborkorko, primekorko

euribor-noteeraus (*selvyyden vuoksi väliviiva suositeltava*)

euro 11, euro 11 -maat, euro 11 -ryhmä

Yhdyssanoissa lyhenteet ja erisnimet erotetaan tavuviivalla.

eurosta ja netistä:

100 euroa, 50 senttiä, 1000 e, milj. e, mrd. e

EUR on kansainvälisen standardisointijärjestön hyväksymä valuuttakoodi eurolle käytettäväksi lähinnä vain kansainväliseen kauppaan ja rahaliikenteeseen liittyvissä teksteissä samaan tapaan kuin valuuttakoodit USD, SEK jne.

Internet, Internetiin (*iso alkukirjain, koska sana on määritelty erisnimeksi; taivutettaessa t-kirjainten määrä ei lisäännny*)

intranet, ekstranet, netti (*pienin kirjaimin, koska näitä sanoja ei ole määritelty erisnimiksi*)

WWW tai www (*mieluummin kuin web*)

instituutioiden nimistä

Julkishallinnon nimien oikeinkirjoitus on hyvin hankalaa ja sekavaa. Vuodelta 1949 peräisin olevat ohjeet on osittain uusittu vuonna 1995. Perussääntöinä on nyt, että *pienellä alkukirjaimella kirjoitetaan* mm. valtion keskushallinnon ylinten hallintoelinten ja ministeriöiden, tuomioistuinten, poliisiviranomaisten sekä valtionhallinnon komiteain, neuvostojen, lauta-, suunnittelu-, toimi- ja valiokuntien nimet. Esimerkkeinä: eduskunta, tasavallan presidentti, valtioneuvosto, valtiovarainministeriö, valtiovarainvaliokunta. Pienellä kirjoitetaan myös yliopistojen ainelaitosten nimet: esimerkiksi Helsingin yliopiston kansantaloustieteen laitos.

Isolla alkukirjaimella kirjoitetaan mm. valtion keskushallinnon virastojen ja laitosten, valtion oppilaitosten ja lakisääteisten eläkelaitosten nimet. Esimerkkeinä: Verohallitus, Työeläkekassa, Metsäntutkimuslaitos, Valtion työmarkkinalaitos, Vaasan yliopisto, Teollistamisrahasto, Rahoitustarkastus, Valtiokonttori, Eläketurvakeskus, Tilastokeskus

Useampisanaisista nimistä isolla kirjoitetaan ensimmäinen sana, muut pienellä. Esimerkkeinä: Euroopan keskuspankki, Euroopan komissio, Euroopan unioni, Kansantaloudellinen ai-

kakauskirja. Erikseen tulee kuitenkin huomata kirjoitusasut Suomen Akatemia, Suomen Pankki, Suomen Posti, Valtionrautatiet.

Yksityisten seurojen, liittojen, laitosten, liikkeiden ja yhdistysten nimi kirjoitetaan periaat-

teessa niin kuin asianomainen itse sen kirjoittaa. Esimerkiksi: Kansantaloudellinen Yhdistys ja Historiallinen Yhdistys, mutta Sosiaalipoliittinen yhdistys ja Suomen matemaattinen yhdistys.

Kansantaloustieteen päivät

Taloustieteellinen Seura järjestää XXIII Kansantaloustieteen päivät Turussa 8.–9. helmikuuta 2001 yhteistyössä Åbo Akademin kansantaloustieteen laitoksen kanssa. Esitykset kaikilta taloustieteen osa-alueilta ovat tervetulleita. Alustajiksi aikovia pyydetään toimittamaan

oleellisilta osiltaan valmiit esitykset Taloustieteellisen Seuran johtokunnan jäsenille tai sihteerille 2. tammikuuta 2001 mennessä. Lisätietoja osoitteessa <http://www.hkkk.fi/~fecons/> tai Mikko.Spolander@bof.fi.

EALE-konferenssin esitelmien deadline 1.3.2001

EALE (European Association of Labour Economists) pitää vuoden 2001 konferenssinsa Jyväskylän yliopistossa 13.–16. syyskuuta 2001. Suomeen konferenssivieraita odotetaan noin 250. Esitelmäehdotusten deadline on maaliskuu

1. päivä 2001. (Konferenssista on kerrottu myös KAK:n numerossa 2/2000.) Tarkemmat tiedot esitelmien rakenteesta sekä konferenssin yksityiskohdista löytyvät EALEn kotisivuilta <http://www.fdewb.unimaas.nl/eale/>

Nimitysuutisia

Widerin uudeksi johtajaksi on nimitetty prof. *Tony Shorrocks*. Hän on toiminut tulonjakotutkijana mm. Institute of Fiscal Studies -laitoksessa Iso-Britanniasta. *Matti Pohjola* on toiminut Widerin vt. johtajana 1. tammikuuta 2000 alkaen ja hän palaa vuoden 2001 alussa tutkimusjohtajaksi.

Aki Kangasharju PTT:stä on nimitetty VATTin tutkimusjohtajaksi 1.1.2001 alkaen. *Leena Kerkelä* on siirtynyt lokakuun alussa HKKK:lta VATTiin erikoistutkijaksi. Lisäksi

VATTissa tutkimusjohtaja *Jaakko Kiander* on nimitetty tutkimusprofessoriksi, *Tomi Kyyrä* ekonomistiksi ja *Marja Riihelä* tutkijaksi 1.1.2001 alkaen.

ETLAssa *Heli Koski* on nimitetty tutkimusohjaajaksi 15.12. alkaen. *Tuomas Takalo* on nimitetty KAVAn johtajaksi ajalle 1.1.–31.12.2001. *Bo Lundqvist* on nimitetty 1.1.2001 alkaen Eläketurvakeskuksen johtajaksi vastuualueenaan tietohallinto ja Eläketurvakeskuksen yleishallinto.